

Marija Knežević

ŠEN

POSVETA

Za najbližu bliskost

Ikada

Izbavljenu od posesivnosti.

Za ukupnu negu

Obuhvaćenu i snovima

Prirodne lepote trajanja.

Za Veliko otkriće

Tebe

Prijatnosti obezrečenog.

Za infuziju blagosti

Kada mi nemuštoj prijatelj kaže:

„Pa, to je ljubav!“

Za kontraevoluciju:

Za surovu šalu vraćanja u prošlost

Sadašnjosti zaposednute nedostajanjem.

Tebi i ostalima iz vremena predstojećeg

Sledećeg doba ljubavi

Kada umeće bivanja s Drugim već nije

Pitanje statusa ljubavnih manjina.

22. SEPTEMBAR 2010.

Danas je divan dan –

Sunce! Sunce!

Ogrejan vešču da želiš

Možeš da lepo traje duže,

Što hoćeš neka bude –

Svetlost gađa osećaj:

Danas imaš život!

Čitav dan.

Možeš da opereš prozor, ima smisla.

Možeš da prišiješ dugme, izbaciš đubre koje u danima

Setnim nazivaš mirenjem sa suvišnim stvarima.

Možeš da pristupiš moru dok hodaš, gaziš kesten.

Danas umeš da tumačiš zvuk.

Možeš što inače ne smeš da sebe

U sutrašnjem zamišljaš.

Možeš da raskineš

S alkoholom, pilulama, ili nečim težim,

Nervozu da izuješ kao čizmu posle puta

Po drumovima neizvesnim,

Jednim praštanjem da spereš

Dubinski jed zarad tena, jer danas ti je stalo!

Dato da dremneš siguran u radost buđenja,

Napišeš pesmu u snu,

Takođe, da ne radiš ništa danas

Možeš bez krivice.

Jedna žena se sklonila u ulaz

Picerije „Gurman“, zapalila i plače.

Možeš da joj misliš lakše.

Na pitanje kako ste komšinica

Odgovara teškom bolešću.

Možeš da kažeš *Hrabro!*

A da ne zvučiš kao budala.

Spokojan možeš danas da ljubiš

Konačno jak da osporiš kraj.

PAPUČE OD SEDAM MILJA

E, moj komšija, ništa bez komšiluka!

Viđam ga češće nego najbolje prijatelje. Blizu živimo.

Usamljenost je odavno pukla od kompleksa više vrednosti.

Radost dana je kada izgovorimo Dobar dan,

A samo savršeni haos

Oplemeni pitanje kako si

Nikada reda-radi.

Nije mi blisko sve što je tačno.

I dalje mi je neugodno kada se centar nađe

Pogođen.

Prizivam sva svoja lutajuća vaskrsnuća
Iz daleke nervoze što je voz iskočio iz šina
Usred noći, usred koruških gora, tamo negde
Avion dobio naređenje da oplovimo Baltičko more
Zarad prizemljenja u slučajni Kopenhagen, Minhen potom.
Ovde bar imam vremena
Za ulepšavanje pa i napamet
Sveta iza nevidljivih žica.

U potaji
Hranim se lutanjima fermentiranim u radost
Organske snage odlaska u san i buđenja
Sa uvek istim narativom teške težine
Ulogorene u kinesku odeću.

Zaista, šta bih bez armade istovetnih?
Samo Milici mogu da pričam o javnoj kući u Efesu
Posto mi je u redu pred kasom poverila tumor dojke

A Miloš na sve to pitao kada će da proradi lift.

Rajka mi je i danas rekla „platićeš kad budeš imala“.

Neprocenjiva je vrednost uličnog stiha.

Marija je vidno odahnula pošto je izgovorila

„Ostala sam bez posla“ i čim je potegla čika-Stevin zembilj,

„Ne znam šta ću.“

Komšije su brže od hitne pomoći, taj par ruku

Sve starijih

Jači od mlaza iz ventila kada se preda

Više puta pobeđenom roku trajanja.

Komšija daje, komšija uzima.

Jaje koje smo zaboravili da kupimo.

Lek koji se ne izdaje bez recepta.

Očuvanu jaknu od ćerke iz Kanade

I topao osmeh: „Meni ne treba.“

Poput maratonca – stiže prvi!

Za njim kaskaju

Električar, pogrebnik, policija.

S komšijom se svađaš, s komšijom se miriš.

I kada se danima ne sretnete

Deluje kao antidepresiv.

Porodica, nacija, čitav svet.

Bela kuga? Ekocid? Budalaštine!

Nama se nedavno porodila Mirjana s trećeg sprata,

Dobili smo sina!

Jeli, pili, veselili se dan i noć.

Neka druga zgrada je sve to platila.

Ako je u lokaluu, nema veze, i mi ćemo njoj!

ŽIVOT I ZDRAVLJE

Neko se rodi svoj

I to je neizlečivo.

Ona u zemlji koju je snašlo

Da bude opomena poreskim obveznicima

U zemljama neodoljivim za emigrante

O zlu komunizma na kojem počiva

Idila Zapada.

Na toj strani se moralo

Biti nesrećan.

Svaka majka je dojila baksuza.

Očevi su hapsili očeve

U ime socijalne pravde

Jednakosti u alkoholu, seksa kao saradnika

Tajne policije i prava na izbor

Između omče i skoka kroz prozor

Iz nekog razloga uvek zatvorenog.

Ili upravo zbog spektakla pada stakla?

Na toj strani deca su se rađala kao mudraci

U skloništima

Poezije, sporta, zabranjenih ljubavnih balada

O zvezdanim noćima i zvucima tišine

Rizikujući da zbog slike negativnog primera

Iskuse popravni dom

Ili pak odlazak na daleki front gde bi pucala

Na decu jednako

Osuđenu podelom sveta

Socijalnom pravdom.

Mala Martina je sama odabrala prezime

Očuha Navratilova čim je izgovorio reči spasa:

Bekhend i forhend.

Tako se zvala njena ljubav

I onda kada bi je čitav svet

Nazivao pobedama najbolje teniserke *ever*

U istoriji

Znala je od malena

Da istinitije od imenâ

Postoje retki od ljubavi

I svi ostali.

Na drugoj strani, začudo, ništa manje

Usamljenosti onih koji umeju da vole.

Kupila je lični prostor zarad počinka.

Ne Svetinju Izolacije gde se puca na uljeza,
Već kako bi u toj kući na miru volela
Narandžasti zalazak sunca,
San dečjih igrice i bivšu jednu sobu o praznicima,
Tišinu jutra boje leda,
Zelenu travu novog doma svežu
Od povika Indijanaca golih u sedlu
Koji ni mrtvi ne napuštaju svoju zemlju,
Jednu ženu, ako je moguće zauvek
I pse beskućne čiji njuh nepogrešivo
Prati granicu koliko treba kilometara ili milja
Do tla ljubavnog.

Danas je prvi decembar njenog novog života.

Slavi ga usponom na Kilimandžaro

U rečenici: *Hoću da živim, hoću da volim!*

Da nije teške bolesti, možda, ni sama ne zna,

Niko to ne zna

Može li se uistinu spoznati življenje.

Zdravlje je tajna ove planete

Još pre uranijuma, oslobođenih aditiva

U flašicama za bebe, starija od postanja.

Otuda planinski vrh, možda, ne zna ni sama,

Osim da je suština uspeća

Primanje nagrade pejzaža, spoticanje o kamen, pad, smeh

Krezubog vodiča, novi ukus čaja,

Nežnost u toplim očima životinja koje bez ideala

Jednakosti, pravde ili kapitala

Pružaju najviše mleka i kada je ispaša skromna

U strmoj niziji, tamo gde niko ne poželi golet

Buduće visine niti teži boljem

Gde već je dobro

Bez osvojenog kraja.

NA OTVORENOJ LINIJI

Preci su bili ribari

Po svemu

Bez navike pripovedanja

Doma u malom mestu

Štedeli svetlost

Zora je riba

Jutro mreža pazar hlad maslina

U podne najbolje

Vino sir sardela

U bokalu rubin novoga dana

Svetinja

Sijesta je snosila čitav teret

Otpočinjanja.

Potom magarac sam nađe kamen

Ostanka

I tu jednu travku

Po kojoj znamo bilje

Na kontinentu.

Rupa se javi

Uljudno

Kako su to činili stari

Poštujući privrženost zidina

Konoba i dečjih soba.

Tu i dalje miriše na tebe.

Tu nikada nije prestalo.

Pucanje je poznato

Samo mrežama.

Krpež je svetkovina.

Na kosom suncu žena je najlepša.

Od umora osmeh muža blag.

Nadnica divljenja uvek dovoljna

Da se na verandi pogledaju

I možda poljube pred san.

Moji su ga zvali život a ne rad.

Počinak umesto mrak.

Nevera tepali nepogodi.

Znalo se da je sreća u mreži

Ljubav u kolvci

A nedelja poklonjen dan.

I danas palim kandilo za nas.

Lepo je kad voliš davno

Kratko ti javljam

Kraj otvorenog prozora

Suši se kosa

I džez dopeva sebe

Tu gde reč bira sledeću

Doziva te moja loza samo

Ukoliko te put navede

Jedna sveća želja putokaz

Usmeren talasom.

Danas se odmaram od čekanja

Ništa me ne vuče van

Imam napad beskonačnog

Plavog to jest.

Sve proživljeno širi miris saglasja.

Gladna sam. Primam dobar znak.

Baka zveckea doručkom

Nekad i sad do kraja

Počivša

Blagost je bez opisa.

Žaluzina lenjo dotakne okno, tak.

Mačak se umiljava

Dok žmuri sa dna sobe

Nepomeren iz centra.

NOVO MESTO

Doroti Jovanki Ćirlić i Gdanjsku

Buđenje je čisti strah.

No sugar. No cream.

Straight!

Right.

Jedno telo u novom krevetu

Pre kafe:

Da li ću ikada

Ponovo ili bar prvi put

Znati gde sam.

Da li treba znati?

Molim vas, udišem miris mora.

Ovo je Baltik

Čujem najveća riznica ćilibara

I večna borba

Za prevlast

Ljudskih ili vojničkih prava.

Izvinite,

Ovde gde tako lako koračam

Pod stopalima

Bole čizme teške

U čelo puca jauk

Oslepljenog majstora astrološkog sata.

Dozvolite,

Neka neko pametniji

Sa manje morskih trava na jeziku

Odluči da li uopšte

Vredi da saznamo gde smo.

Ja sam pogled.

Ja sam ovo nebo.

I moj krik galeba uzima sluh

Za sebe

Za svagda.

Oprostite,

Ja sam jastuk moker od neupamćenih snova

Sve te ljubavi, ah, preobimne

Za skućeni prostor istorije.

Dok tek u međuvremenu

Ispijam jutarnju kafu

Tragom tog ukusa samo

Osvajam

Ovo jutro

I dan tako

Ko zna čiji.

NASLOVI

U Beču je

Hotel Merkur

Sa četiri zvezdice i najmanje

Pet stotina pouzdanih turista

Znak pobede

Ruskih prvoboraca tranzicije

Proslavljen bar jednom mesečno

Karikom više

U lancu prekaljenih ugostitelja.

Po ulicama bilo čijim čitam

Krajputaš-bilbord *Idi dalje!*

Nastavljam

Svojim putem

A slutim da to nije bila zamisao

Banke i za slogan plaćenog pi-ara.

Menjačnica *Kameleon* nudi najviše

Domaćih kamenčića za strane pare.

U Beogradu je

Domišljati pogrebnik pobedio

Surovu konkurenciju ispalivši

Samo jedno ime

Firme *Umri muški!*

Živimo zdravo, domišljati

S verom u sokove *Nije svejedno*

I spisak vitamina dugačak poput rodoslova

Neke žilave evropske dinastije.

Svi govore da su i dalje najbolje pljeskavice

Bez zrna soje kod *Svrati bato!*

Doktori preporučuju jednu čašu dnevno

Vina *Medveđa krv*. Slavne ličnosti se kunu

Da se može jesti i piti do mile volje

Uz pilule „Sagori“, odnosno *Burn*.

Nebo nema naslov. Mada,

Često u pogled željan praznog

Uleti cepelin s natpisom *Maraton*.

Čudno – nijedna partija, fabrika niti

Prirodni element ne nalaze za shodno

Da upotrebe reč *nada*?

Nema trećeg: svet je ili velika žurka

Ili savršena samica.

Reči se zbijaju da pokriju prazninu

Zida koji nije metafora.

Nema naročitog razloga, tako se dogodilo.

Čak se i pojam zavere zaturio

U građevinskim radovima.

Moja prijateljica kaže da ne postoji

Udobnije mesto pod suncem nego što je

Njena fotelja

Moguće zbog traume od školske lektire

Nikad pročitane nazvana *Medeja*.

JEDINICA

Danas je teško ne verovati

Statistikama: svaka četvrta žena

Otvora se carskim rezom

Da bi se izvukao još jedan život.

Naša majka, kasirka iz prodavnice na kojoj već dugo piše

Lokal u pripremi

U pola života provedenog iza vrata na kojima i dalje piše

Guraj i Vuci

Prekinuta kao vrpca nedovršenom rečenicom babice

Doktore, ja se bojim da ako bismo plod...

Još tada je vrisnula i stala u red

Sa ožiljkom iza tri carice.

Neko mi je kupio kućicu za lutku

I u žurbi ne rekavši šifru

Ostavio nas u stanu čuvane

Najnovijim tipom sigurnosne brave.

Moja starija sestra je zavela kosmos

Reda i rada i pravednog postupka

U pedeset i šest metara kvadratnih sa uračunatom

Zastakljenom terasom:

Ja sam njena jedinica

Sa lutkom koja meni

Može biti bilo šta.

Život je zamenila za trud

Moja mudra, umorna, jedina sestra

Ruke napunila poslom

Da bi me ispunila hranom, čistoćom,

Još jednom prebrisala stan

Jer ne sme se živeti u svinjcu

Govorila je prethodeća sestra

Obraćajući se uglavnom

Bolu u nogama i pobunjenim venama.

U ekranu moga prozora izvijala se mladica.

Sve je u strpljenju, učila me je sestra,

Potrebne su bar tri generacije

Tvoje deobe

Pa da ugledaš drvo.

U ekranu moga prozora raslo je

Opažanje malih promena.

Lutku sam nazvala Ti.

Hranila sam je, kupala,

Vodila računa da moja Ti ne živi u svinjcu,

Čekala da progovori.

Jer Ti je bila poslušna kao ja

Uz nadzor jedne rečenice:

Pričaj mi o sebi.

Strpi se, ponavljala je starija sestra

Retko budna, dok sam zurila u lutkino ogledalo,

Čekaj malo, pa će te zatrpati pričama, ne brini,

To se svima dogodi neizostavno

Najbliže da plave

Odlivima samosažaljenja, ugrušcima anegdota,

Videćeš, na suprotni kraj stana odbaciće te

Tuđe sreće, izludeti duše brbljive

Kada se naglo i po nagonu ljudskog

Samoodržanja otvore neviđavno

Poput godine u proleće.

A moja? budila se mladost zauvek

Rekoh zaostala za rođenom sestrom

Bez plemićkog reza i fatalne posledice.

Koja tvoja? smejala mi se usput

Kriva od bola

U proširenim venama

Od bremena svog nedovršenog

Detinjstva i mog carskog rasta.

Jednom mi se učinilo da je Ti zaplakala.

Moja duša! ciknula sam od sreće

Ne sluteći koliko do tada već

Čekanjem osnažena.

I tada je počelo:

Ispostavilo se da mi je njena haljina premala,

Da jedva hodam u cipelama koje mi je koliko juče –

Izrazila bi čuđenje da je mogla da govori –

Poklonila a da ih ona nikada nije obula.

Pružila mi je najbolje –

Kako glasi vrhovno uverenje onih koji vole –

Samim tim što mi ustupa svoje

Ne stigavši to ni da primeti

Istrošena uskličnikom.

*

Sestre izjutra razgrću zavese *da uđe svetlost,*

Otvaraju prozore *da vazduh čist leći najbolje.*

Sestre zatim nežno prinose bele plastične čašice

I ona ispija sadržaj od kojeg duša trne do večeri

A iz nogu beži grč kao tat odnoseći san.

Sestre je vole, kažu, pitomu.

Toliko da joj pričaju iako ih ne čuje

Kako je baš u tom krevetu ležala ugarska princeza

Jednom kada je iz razloga bezbednosti ili

Carskog hira morala da prenoći u konjušnici.

Sestre joj redovno menjaju spavaćicu *da nam bude lepa,*

Sestre kupaju i češljaju njihovu Ti, moju sestru.

Bolnica je na lepom mestu, van grada, u tišini.

Oni čija sestra ne mora da spava u princezinom krevetu

Govore kako bi baš tu živeli, *pobegli od svega*.

Strpljiva sam.

Svaki dan zaredom bez ijednog izuzetka vere jeste

Jedinica mere.

Ni put mi ne pada teško, izlokan u proleće,

Neraščišćen zimi, leti kamufliran oblakom prašine.

Klupe su, istina, propale, ali su ljudi ljubazni.

Portir mi govori da me je zavoleo kao ćerku i nudi mi svoju stolicu.

Prihvatam je kao tron, kao prisnost jednine, domaćinski

Kako treba bar jedna noga da bude kraća.

Klackam se i gutam supu „dok je još vruća“,

U leto bude i hladne prasetine u znak pažnje
Od nečije rodbine,
Takođe primam vino od čuvara stolice,
Čašu, dve.

Bilo kakvu je čekam
Da kaže šta nam je sledeće
Moja odsutna sestra.
Iz krevetâ teku bujice ispovesti,
Ali još nijednom se nije dogodilo
Da mi tuđa uglavnom žalost i retko sreća
Od koje mnogi oslepe
U snažnom zamahu žudnje da se sve ispriča
Ne otvori vrata na kojima, tek sada shvatam,
Po propisu piše *Vuci*, a s druge strane *Guraj*.

CASA

Tu smo pravili večje jedne večeri književne
U zemlji kažu lepoj i ukletoj a možda jeste;
Podizali kuću po starinski pesma na pesmu
Na vino led stopio noćnu i jutarnju smenu.

Biva ta kuća sred plantaža organske tuge
Gde korov nasleđene smušenosti i druge
Radosti postojanja odsustvom se odomaće
Dok vernost saputničku uzgajaju samoće.

Tu smo pravili večerice a čaše su vodile ljubav
Sa španskim pločicama, zelenom muzikom, sav
Svet zbio se željama začeti sa strane unutrašnje, van
Motorna divljač razdavala krv za dnevne novine.

David je recitovao Eliota, Biserka prosula Vislavu;
Znojem poprskani slušali kako nam on kaže Livadu;
Ana je hitnula cipele, zaigrala tango za zlatnu ribicu;
Beše posvećenosti. Ivana dahom lotosa izronila školjku.

To večerice je našlo svoje more i dobâ vodolija,
Žene su bacale afričke cvetove sa haljina,
Stigla je Indija, zavrteo se brazilski čačak,
Ušetao je pas, na otirač priseo mačak.

Popadaše mitovi s oduškom, raj i Vaviloni
U slobodnom plesu izmirenih reči i naravi;
Dunav je pustio glas ispod odbačenih boca, utopljenika.
Beše ispovesti. Dugo sputavana stigla serenada do Nila.

Doživljaj, brate, mani događaje! – Bane je iza aparata

Posmatrao tajne dodire nasumičnih i propisanih koraka.

Plesala sam s Inkom, osmesi Antalije namiriše prijatelje

Odaslate gestom vina od neznanog sa Rta Dobre Nade.

Ta kuća osta naša istorija, religija, mapa, neprekidna

fregata

Iako samo jednom, a možda ni tada? za šankom beše

debata

Da li se kelner zove Rikardo ili Roberto? Očima toreadora

Rafaelo je mamio bika ili već neko ime strasti

nad strastima:

Bez naziva ulice, broja, nezavisno od grada

Nastanili smo bojama oblike najvećeg zidara:

Majstora koji ume da nadigra zabran pogleda:

Prisnost izlije čas uzajamnosti kockica leda.

VAŠAR U ČISTOM VAZDUHU

Išli smo na sajam knjiga – avionom.

Sve uigrano: vezati pojas, sa najveće visine

Baciti duvan preporučuju zauvek, bajat sendvič,

U vedrom danu sa visine divili se

Likovnom umeću na zemlji i nekim proširenim

Barama prelepim koje nisu postojale na prošlom

Sajmu. *Šta je ovo, tako čudesno?!* pitali pesnici

I jedan prozni pisac veoma prevođen, a novinarka

Sa zadnjeg sedišta rezignirano tiho reče:

„Očigledno niste obavešteni o poplavama.“

Do hale sa knjigama putuje se dugo.

Prvo hala sa nameštajem, pa tehnika, potom bankarstvo,

Utom i hala najnovijih gastronomskih dostignuća,

Tek onda knjige, čaše, knjige, flaše, knjige, izdavači

Ponosni u firmiranoj odeći, pisci u dotrajalim jaknama,

Pisci u poklonjenim košuljama, ali i mnogi

Negovani pisci koji putuju sa supružnicima

Često, uvek s novim koferima.

Pušenje isključivo napolju, s porukom prepune fuj-piksle.

Smisao u sve skromnijim posluženjima, ko ima snage da čeka

U redu dugačkom od izdavača, sponzora, šetača i pisaca retkih

Kao dobar stil u debelim opisima bivših surovih režima.

Sunce je sijalo ko ludo svih tih dana u novembru.

Izljubila sam se s prijateljima kršeći nove propise zbog novog

gripa.

Deca te uvek podsete koliko se toga menja u samo jednoj
godini.

Dok naši dani teku manje-više isto u svakoj zemlji.

Odrađujemo. Guramo. Idemo dalje.

Nimalo začuđeni što gospođa u skupim cipelama sa ružnim
štičkama

Piše (pa još i čita u mikrofon!) o tome kako se napatila u
komunizmu,

Inače godinama živi u Parizu, srećna je, kaže, da prekucava

Nova dela svoga muža, takođe pisca, samo čuvenog.

Ljudi sve uspešnije veruju u svoje neistine, a pisci su ljudi.

To malo očuvanog u sebi, nikada neće napisati.

Piju krišom.

Skidaju se na aerodromima, prazne džepove:

Ključevi, mobilni telefoni, upaljači, sedativi.

Bez obzira na karakter i značaj njihovih dela,

Kada god im se pruži prilika

Pobegnu u prirodu, zapravo, što dalje od sveta.

Pomišljam kako nas ona bivša deca ljubavi

Gledaju odozgo iz oblaka džointa

Kao smešne tačke koje se svako malo

Premeštaju u prostoru oskudne abecede:

Iz A u B u A u zagradu i novi red sasvim

Nalik prethodnom.

Ništa bolje nismo smislili, a uspeli smo

Najbolje da smetnemo s uma

Vlati trave.

BAJKA O NARANDŽI SVEZNANJA

Dete zaspalo u modroj šumi,

Niko o tome ništa ne zna.

Ni otac na prinudnoj gladi u tuđini,

Ni majka začarana zelenilom sveta.

Ljudi vide plod, rat, znoj i suze oba pola,

Ljudi su zagledani u horizont. Začarane

Misli njihove u vremena sadašnja

Ne dosežu u davnost bola masline.

Ti, koja imaš nevinije ruke,
Koja si rodila ostrvo neupisano u knjige ljubavi,
Mornara dom, Van Gogove tišine ljubičaste,
Ti, Lorkin konjanik koji nikada ne dolazi

Kako bi selo u modrim noćima slušalo topot zeleni
Onoga koji ni sam ne zna da li je otac ili presuditelj,
Dok svi u slozi strepe, tvoja je usamljena slutnja
Progšana u dete da luta budući sopstveni roditelj.

Ti si ta jedina vidra i upitano lice suncokreta:
Kud vode ove vode lučke i pučinske? Zašto
Telo zalud oponaša sunčeve gimnastike?
Osuđena na život, Vesna Parun, pesnikinjo,

Srećan je tramvaj kojim si tužna kružila gradom,
Srećne crne kese jer nigde ne staju tvoje pesme,
Ljubav i još po koja lična stvar naših postojanja.
Jednom sam te srela dovoljno. S nadom

Pomirena otkako si me pitala *Šta će s nama biti?*

Za tačan odgovor darivala smeškom –

Spasen je onaj koji pre pitanja oseti –

Sve je istina o sebi. Razložno i izlišno.

DESTINACIJE

Iz dnevnih novina,

Što se na grčkom sasvim tačno kaže *efimerides*,

Saznajem da nivo mora naglo raste

Zaslugom eufemizma „ljudski faktor“

Brže od veka uistinu čovečjeg.

Maldivska ostrva, primera radi,

Po novom naučnom proračunu tonu

Uveliko nestaju da ih ne bi bilo

U najboljem slučaju za 90 godina

Od dana kada je višak tiraža dnevnog

Lista s večeri recikliran.

Vesti uznemiruju, samo to čine.

Odjednom počinjem da mislim

Kako sam oduvek želela da vidim Maldive.

I sada to biva glavni san

Doveden u pitanje procentom

Poništenja za ovaj dan.

U senku lista propada koliba

Do koje mogu da stignem peške

Čim priznam očigledno

Zastareli datum činjenice

O nuždi evakuacije.

Odjednom se izražavam u prošlom vremenu:

Tako sam volela da u životu i živim

Na primer na Maldivima.

Osećala sam da me čeka nagrada

Kada sve što svi znamo preživim

(Popularno „odradim“),
Upravo na toj plaži boje žada,
U prelistavanju korala,
Zbog razgovetnog vetra u tišini
Ispletenih niti od slame,
Zbog nečega samo u tom spoju
Tela i nigde kao tamo belog peska.

Jedan naučni podatak me je lišio
Rečenice nasušne za istrajavanje
Produženog boravka u zagušljivoj
Čekaonici budućnosti.

Jer kada bi neko od čekača
Otpočeo teror dosadom
Analize istosti proteklih dekada
Društvenih odnosa našeg obora,
Kada bi me napale reči tipa *politika*,
Preko veze, s najvišeg mesta, poskupljenje...

Bilo je dovoljno da kažem:

„Ma šta bi mi to značilo na Maldivima?!“

I smesta doživim blaženstvo

Planktona

Ili još povoljnijeg

Bestežinskog stanja.

ŠEN

Delem, đelem, lungome dromeja,

Mala dilem, čorore Romesa...

Kad vidiš da gledam u nebo

Gospodine

Ne pitaj me da li se molim.

Pusti da budem za sebe

Čudo za tebe i sam

Na istom nebu videćeš:

Glava zna da se odvoji za ljubav pogleda.

Korak uči da utekne od besa ludog

Vozila sa moćnom nostalgijom

Konjske snage.

Moj bicikl poželi da makar jednim točkom

Dodirne visinu gde umesto upravljanja

Sve teče mirno vazdušnim rekama.

Vidi, niz ruke mi cure oblaci!

Nisi moj gazda gospodine sa puno para,

Ništa ti ne pripada kao ni meni ova raga

Osim tog dana samo tvog kada stvor

Umesto u semafor put neba

Uspne pogled smiren,

Kao ja koji nikada nisam sticao već tražio

Svoj dom a pitaju me da li se molim.

Pevam i smejem se i plačem kada mi se dete rađa,

I ko će znati zašto sam tužan kada me kiša miluje,

I kuće se kupaju i zemljica pije,

A ja bazam i naletim na odbačeni kišobran!

Samo tada mi se plače valjda

U njemu vidim vernog slugu

Za hir bahatog gospodara

Skončalog u slomljenoj žici.

Krpu vidim od pokušaja košulje da leti.

Točak se sam do mene dokotrlja i šta ću,

Moram da zaplačem. Dirne me

Sve što voli da živi!

Žena mi kaže da sam poludeo i da bi bilo bolje

Žicu po žicu da kalemim

Za pedale da iskoristim što sam našao

Da ne kukam nego da stvorim

Antenu da se deca raduju.

Kad ostanem živ i dođem kući i sednem i ja da gledam

Nešto da me razgali,

Bože, šta se sve nađe u toj kutiji!

Dok sam skupljao grane za ogrev

I stari hleb da ga prepečemo i ženi našao

Haljine i deci patike i novi dušek neraspakovan

Ni sâm nisam verovao.

Nebo pitao gde to ima osim u ovoj državi

Na televiziji a možda i stvarno

Jedni da ručaju u vazduhu, drugi gladni na zemlji?

Dotle se ono punilo ovim dušama iz kutije

U kojoj moja deca gledaju čaure i spljoštene

Konjske snage.

Ćuti nebo.

Ne valjaju ovi zvučnici, tandrču,

Ništa se ne razume.

Slika se kvvari svaki čas,

Izem ti kolor crveno beli!

Kontejner je livada u proleće

U odnosu na ovo smeće!

Gospode,

Ti koji si majstor svetla,

Da li si ikada brojao

Koliko hranjivih boja ima

U da prostiš ostacima?

RETRO

Postojala sam kada su one gospođe u finim

Godinama svakako najlepšim

Upotrebljavale reč *rešpekt* gotoveći *časkom*

Na licu mesta čitljivu grimasu ugleda.

Pamtim *majstore* i *majstorice* za slučaj

Pauze u obuzdanom tempu dana

Za sendvič i misao o nasleđu.

Zakačila sam bioskope čija su imena odzvanjala:

„Odeon“, „Zvezda“, „Balkan“. Osmeh garderoberke.

Semenke, razume se, kikiriki, leblebije.

Građani su pušili sa umerenom nadom da bar malo liče

Na Hemfrija Bogarta dok uzgred ćaskaju o moru i banjama.

Viršle iz kioska bile su neprikosnovene! Jogurt u tetrapaku!

Samo to nedostajanje ne praštam, nikako.

Živelo se tako što se i kupovalo

Na kredit – krevet više za rođake,

Fotelja ali i njeno mesto u danu, otvorena knjiga

Odložena licem prema uleglom sedalu.

Sećanja u pismima

Povezanim mašnicom

Naknadno pročitana.

Pamtili smo tekstove pesama pevajući,
Divili se glasovnim mogućnostima, manje instrumentima
Mahom iznajmljenim u vreme festivala.
Bilo je takvo vreme – svaka pratnja na visini zadatka.
Uživali smo u porodičnim ručkovima jedva se nakanivši
Da krenemo u susret sa „jao, ta budala“ tečom ili strinom.
Supa se pušila iz ovalne posude sa cvetićima.
Molili se nemajući pojma da to činimo
U dimu, u pari,
U vreme kada je religija bila opijum za narod.

*

Sada dugo držim časeve engleskog u kuhinji.
Ne sećam se od kada ne mogu da je okrećim,
Tužna, nasuprot mojoj prirodi, suviše tužna,
Tako da me rasplače pogled na mrlju iznad šporeta
Iako je komšijska poplava realno istorijska.

Učenik se muči da upamti imenicu *respect*.

Redovno se umorimo od ponavljanja, on stane

Kako bi protegnuo glavu, spazi mrlju kao spas:

„Kuhinja ti je retro! *Cool!*“ – iskreno ga raduje

Povratak u svoje vreme.

Odjednom mi grane njegova narandžasta trenerka

Koju je trampio za „neki krekovani program koji skida

Filmove sa neta“.

Prelep je!

Dečak taj liči na mladiće na vazama

I dalje dostupnim na solunskoj pijaci

Dok vežbaju bacanje koplja u još veći dalj

Na obali zagledanoj u Troju.

Njegovo ime bi stalo uz Antonija

Da ga je Kavafi na vreme upoznao.

Iz dobre je kuće, njegovi se vole i pomažu.

Dobro mu stoje navike *starinske*.

Donosi mi šarena jaja svakog Uskrsa.

Bavi se sportom, ne pije, ne puši travu.

Vredno studira, vešt je sa računarima, ne čita knjige.

Neizostavno prenese pozdrave od kuće.

Ima jednog najboljeg druga.

Dečak taj kaže da otkida na plazma keks.

Ne govorim mu da je Bambi na kutiji čudo

Istog pakovanja moje i njegove mladosti.

Jednom će mu, znam od sad,

To lane postati obeležje vremena bivšeg.

Za mene su takav znamen čokoladice „Životinjsko carstvo“.

Ne postoji reč za sreću

Kada sam ih posle rekla bih večnosti

Ugledala nedavno u Americi,
Na polici emigrantskog dućana „Luda braća“,
U malom hramu kajmaka, ajvara i kora za gibanicu,
Tamo gde okean začikava vakumirani žal,
A reč DOMAĆE njiše se iznad prodavnice kao zastava.

Tesla je ostao u svom vremenu
Stranac zauvek mlade zemlje
Nezasite po pitanju svetlećih reklama
Tamo gde se obavezno odjednom uželite
Gluposti kao što je ljutenica
(a kod kuće je nikada niste jeli),
Boli koliko dugo niste čuli nešto
Poput prekora: „Sram te bilo!“
Za koji je nekada bila dovoljna praćka.

Sada je sve svuda.

Ono čega nema ne nalazi se nigde.

Nostalgija je retro.

Kao i sve želje nedokučive. Želje su ostale

Tajne. Želja za željom jeste

Lekcija o epu.

Mrlja se širi nesmetano

U ritmu vode između dva stana.

Nazirem boje Meksika u kuhinji

Dok ponavljam *respect, proud, decent*.

Život osporava tugu, ne da joj da diše.

U tome je neumoljiv.

TOLIKO REČI ZA JEDAN PRIZOR KOJI SVE GOVORI

Zalud nežnost grdnjom kazuje

Grubo stišan zaljubljen ko je

U nevreme:

*

Da, slažem se sa vama gospodine Privatni,

Uvozni, izvozni, u prahu, organski.

Naš Predsednik je uvek u pravu kad nudi

Obavezu časne pionirske reči

Drugima po povoljnoj ceni.

Važno je da nema datuma isteka.

I ovaj vladar je naredio zakletvu,

A ti dobro znaš ljubavi koliko staje

Zavet tuđe duše.

Ma naravno gospođo Glavni sekretaru

Napredne omladine Republike sporta i zabave,

Gazdarice malim nepokretnostima

I prividno velikim obrtima -

Nikada zapravo nije bilo drugačije.

Nikada se nisam ovoliko slagala.

Možda je uistinu neprirodno

Stanje neratoborno?

Prihvatam naslepo

Obaveze i odgovornost

Sporedne strane

U sporazumu o uzajamnom obmanjivanju.

Podnosim molbu kad joj vreme nije:

Navodim osećanja na šalteru Zavoda za toleranciju

Koverat ližem s nadom u dozvolu

Da se zaludim i bar još jednom zaostanem

Za vama razočarana ličnom istorijom.

Molim činovnike s dugom kosom i krhkim prstima,

Ištem da nekažnjeno pišem takozvane duge pesme

Mora radi, talasima poverena

I kada preneražena ćutim sa rekom ili slutim

Tu ruku koja ka mojoj vazda kreće

Okamenjena od kolebljivih struja.

Da ljubim osujećenost.

Molim da volim ovaj grad oslepljena

Opsadom od čijeg taloga tek rođeno

Slepo strada da ga volim molim u poništenim

Dokazima o preostalom životu zemlje stanara

Opšte imovine, ali u kojoj svako

Svoj bol bez deobe poseduje.

Da budem pitoma a neoptužena

Popularnim govorkanjem o nastranom

Jer ko normalan sa dobrotom vodi ljubav?!

Nezaštićena lastikom u boji sa mirisom jagode

Dopustite da klupu poljubim,

Mumiju-zgradu da pomilujem duž linije raspadanja,

Sa dimom ulice da začnem verovatno

Još jedan pobačaj dobrog ukusa

Kad retko osetim da neko još

U komšiluku pravi prženice.

*

Po tome koliko mi je stalo da ljubav bude

Uzvrćena merim usamljenost

Tačno do u svaki trn duše

(Divno je što je nauka otkrila njen gram!)

Zgranuta na balkonu

Mada je lepše reći na verandi

Gde uglavnom to činim – isparavam uzdanje

Neka ja.

Toliko puta izneveren a smiren može biti

Samo Strahinja iz junačkog ciklusa.

Heroji su neznani.

Pokušala sam da volim kipove ali nešto ne ide.

Izmiče scenografija.

Vidim goluba, otpadak, stih u lošem stanju.

Pas liže ranu i zna šta radi dok beži glavom

Bez obzira pred bočicom tamnog povidon joda.

Tako davno sam bila potrebna.

Moja žudnja guši osetljivi njih.

*

Kao da ste svi otputovali u Nove Indije!

Život je kratak u sebi dobro vam je

Kažete to tako nepodnošljivo

Često ne smem ni da pitam za razloge

Prave Indije da se spoji s kontinentom

Koliko puta zahteva izmeštanje

Da jaukne zemljotresom

I mužu-svetu podari Himalaje.

Uz ovoliko reči može da ćuti samo neprekidno

Rađajuća kojoj smesta oduzimaju porod danka

U krvi upijenoj tuđim pustinjama i zidovima

Dečjih soba kolateralne štete.

Uspavankom ona u stvari

Nastoji da zagluši vaše *Sledeći!*

Prkosi puna ustajalog mleka

Moćnoj akustici laboratorije zametka

Vojnika i povoljnih devojčica.

Da voli toliko da je njenom ljubavlju

Zavoli po dolasku na svet oteto

Dok traje nova oplodnja

Miluje vazduh, bunca ona:

*

Ove godine ću slaviti Divali!

Praznik svetlosti spojenih plamičaka!

Sama ću slaviti

Veru naroda stoga nikad jednog.

Čitavog dana ću izvoditi ritual

Pogleda posvećenog jednoj fotografiji

Koju je pesnikinja Rina Sing primetila u Varnasi

Namenivši je ćerki Amriti kao svadbeni dar:

Dva prelepo ostarela tela izronila iz Svete vode,

Prvo upilo nekoliko kapi pa pomaže drugom da izađe

Na kraj sa predugim belim tkanjem od pažnje

Doba koje pojmi žeđ nežnosti.

Iz daleka, to su dve figure, oblik idealnog

Uzrasta kada polovi nisu važni.

Ista voda ih blaži,

Isto tkanje ispisano uzajamnošću.

Svečanost je čitanje naslova:

Vež sitnih slova u dnu prizora:

„Braćni par posle ritualnog kupanja“.

PREDAJA GRADA

Ja imam strah za ovaj grad.

Od pada ulicâ u nagađanja

O podzemnim rabotama,

Od izliva psihotičkog otpada

Pod mostom što se baca u reku,

Od depresije uličnih svetiljki

Od zastarelih obećanja novih vlasti,

Od jutarnjeg kolapsa koji je večernji,

Od prevoznog sredstva

Počivšeg u upotrebi,

Od zamora materijala
Od divlje gradnje odnosa
Sa pokradenim delovima
Na trošnim temeljima ljubavi.

Imam strah
Od mirenja sa životom u minusu.
Od ishoda
Potere gladnih usta na usta,
Od nakota nadmenih mehurova
Iz plastične utrobe vladarke ukusa,
Od paradigme uzornog građanina,
Od svakog izostalog Dobar dan,
Od sopstvenog glasa
Obogaćenog psokama i drugim ispadima
Osnovnih namirnica bez zemlje porekla.

Ja imam strah za ovaj grad
Otkako je ljubav otišla na dalek oporavak
A o njoj nasumične izveštaje pišu
Generalne sekretarice generalnih direktora
Iz podneblja sve više egzotičnih,
Otkako ne znam kada smo požurili da starimo
U jednoj godini sustižući tri
Srušili se u davno prošlo
Vreme susretâ neotkazanih.

Zid naš ostao sam
Pridržava bicikl boje korozije
Pamćenja obroka na klupi za dvoje
I mape dodira sa čitko ucrtanim osmesima
Slučajnog prolaznika koga šeta pas.

Od nežnosti nepovratne i tako skupe
Ja imam strah za ovu glad.

Ja imam ljubav za ovaj grad

I kada nisam sigurna da postojim

U njegovim parkovima

Naučila sam da hodam, govorim, progutam reč

Predaja sa ljutim nadevima značenjâ,

Grad drevne demokratije ljubavi

U tvojim i mojim drvoredima

Naučila sam da se poljubac ne uči

I sve uistinu živo jednom biva

Kako ga već ne bi bilo

Nigde van strogog centra:

Trougla između Nebojša kule, rimskog bunara i pruskog sata

Gde sam se samo tu predala

Rečnim travama i zvezdanom roblju

Kada najlepše nisam postojala

Osim u zajedničkom jeziku

Imam ljubav za ovaj grad.

Ja imam ljubav u ovom gradu

Skloništâ za goli život od poverenja

I svoj lift prestupa davnog

Otisak totalnog

Prelaska u drugog i nazad

U pasažu

Obeleženom grafitima onomatopeja

Jecanjem u sebi napuštenog

Kamiona veličine ulice ako se oduzmu

Našeg tela imuna na strah od sprovođa

Komunalnog zakona.

Imam bezuslovnu ljubav za pravila

Izostala

O nepropisnom parkiranju kraj zaborava.

Ja volim ovaj grad nad zonama,
Njegove čuvare bunovnih koraka sa povocem
Oko ručnog zgloba umesto časovnika,
Grad neprevodivog humora
Iz čijih travnjaka, slivnika, raskopina
Svaki čas ustaje Lazar-devojka
Iz solarnog predaha Silvije Plat,
Sa nebeskog harema spušta se Danica
Nad kartama, ulaznicama, propusnicama,
Nakratko se podsmehne ložama za ugledne
Novograđane.

Ona čistom lepotom predaje
Vožnju slepog putnika celom
Narodu na splavu porinutom
Ljubeći
Onaj zid srećom neugledan,

Mig svetiljke,

Sve što dovoljno voli da nadživi.

I taj bicikl, kažem, iz sasvim lične istorije.

EL VIAJERO*

* *el viajero*, reč koja na španskom jeziku znači i putnik, i putnički dnevnik, ali i naziv za jednu od ptica selica.

Tebi to pričam – zlo oglašenom:

Većiti Putnik, dovikuju ti koji za sebe govore *tvoji*,

U čijim knjigama piše: Ničiji.

Iako oduvek po svojoj volji bezimen

Nisi spoznao daljinu

Veću od osude

Da svuda te ima umesto da sa *svojima* provodiš vreme

Jednog ognjišta i kružnih priča o *vama*,

O zavičajnoj gladi, bolu i ostalim „krvlju ako treba“

Čuvanim licencama čopora.

Svuda ga ima – poglavar reče – osim tamo gde je sâm

Naše seme – u Istoriji!

I pleme se pokloni.

Nisi ni mogao pristati da bivaš

Odabran za patnju, njoj zaveštan kako nalažu

Rođeni tvoji od reda strani.

Svet pogledao s osmehom,

Setom podojen u zametku

Od suprotnih sumnji stvoren jednom

Nikada pomislio da sebe menjaš.

Svet je čudo! – primio si porodično

Tumačenje cilja: kada prvi put budeš

Podigao sidro, odmah si stigao!

Tu. Kojekuda.

Imanja duše naslednik si i čežnje

Nedeljivih plantaža u koje ceo trud

Ozaren ulažeš, a niko ti nije rekao.

Ti, koji celi jesi osećaj za sveto,

Beleg nežnosti i ljubav spram ljubavi

Trajanja što nije tek mesto već jedini

Dom strasti nad strastima.

Tebi tugom nomada osnaženom

Čija koža još po ranim lozama ne pušta kiselinu jednoličnog

Naklapanja o broju pogroma što raste mitskom brzinom,

O sudbini zatiranja plemena i stoga

Stalnom umiranju za samo jednog postojanja.

Tebi,

Neoprostivo živom.

Odbeglom i spasenom prvim putovanjem

Koje si pre koraka nazvao šetnjom,

Sa pocepanom mapom sreće nehotice

Zaostalom za sandalom

Proslavio u sebi krikom

Dar izbivanja samog:

Ja idem, ili se to svet poda mnom kreće?!

Samo tebi, koji već znaš.

*

Takvom ti kažem:

Ima nas stvorenih da budemo otisnuti –

Dopuna Odisejeve posade –

Neupamćeni stihovi nasušni za one što nose

Snažnu poentu – zbog koje se, govore, peva.

Lebdeći, plovni, a jednako u stremljenjima zemnim,

Pristali uz jednostavnost, uz tuđu reč *naivni*

Van prevoda

Dobrote željni, ljubavi taman toliko

Koliko nikada nismo to rekli i svega

Na šta plemenske sudije polažu pravo

Otkako mislimo da znamo

Ljudske naravi.

(Naša sloboda je nepoznavanje
Samodovoljnosti kojom se poje
Bezбриžni bogovi dok samo svoje
Teške razgovore vode.)

*

U čunu za koji se priča da je Njegova šaka
Evo te s ponudama rečne pijace: svega ima!

Jezik tih ljudi ne prepoznaješ. Ali ruke ne greše!
Rukavi, narukvice, mladeži, delte žilâ govore!
Tako lepi prsti kada se do kraja pruže da pokažu
Žuti znoj ananasa, crvene odore paprika,
Ulov školjki i krabe dok se još mrda
Na postelji od palminog dlana!

Moguće je da se zove Tajvan ta struja

Kuda te sigurna u lepu reč vodi Sarasvati.

Ovde, gde si lud od boja, vidiš jasno:

Mudrost, nasuprot laičkim nagađanjima,

Uzgaja upravo to što smesta proždire:

Praznik slika i glasova uzima i odmah vraća

Mlada lica svih doba nevinosti

Sa kojih spira višak zaveta plemenu

Ponizna pred Uroborosom

Molitvom radosti obraća se

Igri lampiona jer – ona pamti igru!

Sva od zanosa, u reku prerusena ne dopušta

Čulima da ne budu budna.

Drevnu moć kružnice

Čun ti ovaj saopštava:

Čuda stvara Sarasvati!

Omamljen slavljem, prenut

Prisnošću lakoće

Krajnjeg razumevanja:

Težina besmisla je sopstvena mera.

Privid ništavila je uistinu privid, nedužan.

Niko nije kriv! Dlan zahvata reku, ispušta

Vodu označenu. Zapis natalni,

Pismo naknadnog učinka

Voda pamti.

Grešno vreme izgubljeno.

Ali to samo putnik zna. Dalje!

Daleko od one obale na kojoj peva

Na jedan način lepa malodušnost.

I sada je to moguće Varanasi.

Odlazeš veslo, uspravan, sklapaš ruke.

Utom se spuštaju kapci, povija vrat, čelo.

Niko ti nije mogao reći, a znaš da rodom,

Životom odatle si potekao sa ove obale

Za koju narod na jeziku koji ne razumeš

Nikada nije rekao da je ukleta.

Niti je ma šta prikazao: nakit, oružje,

Omeđen osmeh gostoljublja, ništa

Porukom umrljano;

Do nauk mira i talog lepote

Arhitekture pripadanja

Svemu što voli

To voli tiho

Od sebe samo.

*

Jutros si osvanuo u polju ljubavi.

Polubudan još tako siguran u kraj

Leškariš na zastavi zelenoj i žutoj,

Vonj vlažne zemlje obljubljen

Jak udisaj sna klice o plodu

Potonjem s prezrelim se stapa.

Prija lenjost, prija najava obližnjeg

Nestrpljenja ratarske snage. Kuca krv.

Nastojiš da se setiš gde si ono beše zanoćio? kada?

Ali bilo dana blago te polaže na kolena:

U sebi, tamo gde je najiskrenije, kažeš hvala Suncu,

Govoriš hvala Majama, hvala osećaju za vreme i zlatu

Jer se ne vidi glasno blagosiljaš

Ovo more kukuruza u koje se ljubav prerušila,

Jutro što je i danas osvanulo!

Hvala mirisu cveta koji ne žali zbog kratkog veka.

Hvala zemlji za svaki čas kapi.

Slava razlogu da ovde si

Pristigao – ruke šašâ kazuju –

Gde telo pamti gipkost pokreta

Rituala Hvala.

O, tako je dobro biti ja! – izvikuješ na svom jeziku

To što svako posvećen razume. Pa i taj kukuruz sav

Od mudrosti prehrane izveden. Ne manje ljubavan

Nego što je pretpostavka o ogrlici mlade Inke

Zagledane u pogrešnog gospodara koju upravo

Pripoveda neko ko ti pruža vodu i med,

Potom sir od mleka lame i komad pogače

S ukusom deljivim u svim poljima sveta.

O, kako su dragoceni ovi trenuci istinskog uživanja –

Ornost nabujala kad uminu moranja,

Bliskost simbola, poput odeće zavitlana

Tumačenja daleko od slasti nagosti

Kada znaš da je klobuk značenja napet do pucanja,

Kada zove nepročitan tekst napuklog tla,

Kada sve poručuje da može da sačeka,

Jer unapred ima sopstveno vreme.

O!

I kako je blaženo saznanje o zapravo

Tako lakom prekoračenju granice

Iz reči u reč vratiti se za tren

Slučajnim onomatopejama.

Sa tog mesta na kojem si se probudio

Po nalogu boga-zmije koji te mije

Pogledom dobroćudnog starca,

Neupućen, a zdrav i radostan,

Da, tebi pričam,

Koji spokojno ispijaš gutljaj iz kljuna orla

S jednakim poštovanjem

Odlazeš zalogaj sočnog voća

Na mestu obilnih i po svoj prilici

Upravo zbog toga suzdržanih istorija.

Na mestu koje ne razdvaja

Trenutnu matematiku pčela i jezive naslage osvajanja,

Van službene kružnice zahuktalog sveta.

Na mestu umnijem od potonjeg sveta.

Na mestu na kojem je svet živeo, samo nekad.

Tu, gde je davno pre tebe kročio stranac opčinjen papagajima,

Ali ni približno dobrih namera poput ove tvoje, jedine -

Da probudiš se i kreneš dalje.

*

Tebi pevaču.

Mornaru – čitaču znakova.

Pogledu susreta ribe i ptice.

Tebi koji ne pišeš dnevnik.

(To kapetanu priliči da umišlja

Dužnosti kojih je razrešen.)

(To se boca uz hrid leći

Od prišta etikete i lepka.)

Tebi od doživljaja

Saveza zaborava i mašte palom

Ispod pogleda prizor sam

Otvaraš novi pred svaki san

Nezavisno od tada već tuđih

Naloga umornog tela.

Ti koji ne pišeš, ti primaš
I tek povremeno predaješ.
U nekim lukama te zovu pisac.
Ne prihvataš, mada ne zameraš
Usamljenost nesmotrenih naziva.
Razumeš zapušten bol nehaja.
Predan
Čuvaš svoj poziv
Putnika.

*

Umesto gluve grimase starosti
Pamtiš što nisi video najbolje
Krepkost štedi domišljanje.

Zrno na vrhu peščanog brega,

Sev hica strele,

Tren traga i kopita,

Dobovanje slapova,

Setni pev Afrike

Zanjihan ritmom okeana.

Voda udara. Nebo je razglas.

Dama svuda peva džez.

Zvuk nalik letećem ćilimu

Nosi od bara do čadora do antene-

-Barjaka sred mongolske visoravni

Čuješ svet višeglasjem udivljen.

U doba predaha svetlosti

Poluprazna čaša ostaje

Verna mrtva priroda

Pesme sopstvene

Sobe što sanja potpalublje.

*

Ali sada

Umalo da stradaš od metalne zveri!

Prepad brzine i smrada – gde si?

Usnio? Živ? Pobogu! Kuda kada

Bespuće gužve tesno od buke

Kopno je iz predanja o senilnom

Bogu grada koji je smetnuo s uma

Fatalni potres s epicentrom tuge

U svakom prolazniku.

Izgreban brutalnošću ulice

Prizivaš košnice namah sitan

Pred umobolnom visinom betona

Iz čijih slepih rupa trome

Izmilele su žene s plastičnim kesama

Izdužene kao pogled iz boce, majke,

Teško poneki otac krene da izbací đubre

I krišom pokuša – sve iz sebe.

One skakuću, nervozne i smešne

Kroz riku ulica provlače topot kopitara,

Tovar očaja u prozračnim kesama

Neprimećen,

Jer teško je videti ono što se providi.

Tek asfalt dotaknut trudnom plastikom

Osmehne se bivšim zubom uličara

Majkama-vojnicima bez čina

Na doživotnim manevrima.

Novembar je, pročitao si na zgradi od stakla

Datum, vreme, temperaturu, *Seiko*.

Nenavikao na kalendar, postojanje u ciframa,

Mokar i promrzao prevodiš uragan sa jezika

Kopna gde nikada ni bi pristao

Osim nasukan.

U jačim udarima vetra
Prolete bogatašice nošene implantima
Lake, čudiš se, iako s jedrima od krzna,
Sve od reda liče na flamingose krakate
Bljesnu korak-dva do zjapa vrata limuzine
Za to malo vremena popune prostor mišićima,
Žene zavišću, nebo parfemom, muškarce
Zovom ne-majke iz čije glave nastaje
Boginja ugađanja telesnom.

Krećeš ka mostu kako naknadno saznaješ
Slučajno izbegao kola hitne pomoći,
Bahate policijske automobile,
Nasumični stampedo svetine,
Iznenada hronično umoran
Koliko ne znaš nemaš pojma

Širiš ruke da pridržiš poderana čula

Padaš iako te možda nisu ni dodirnule

Merdevine vatrogasne brigade.

Obrušen, razabiraš ljudske glasove:

Spasilac je upravo izronio nesuđenu utopljenicu.

On je radio svoj posao. Voda je bila njen izbor

Spasa od samosažaljenja. Svet se sjatio

U Događaj žudno njušeći tragediju

Nesit navalio na ostatke osujećene katarze.

Čuo si narod razočaran, osetio ravnodušnost heroja.

Ne znaš kada si zaspao, probudio se pod mostom.

I tu je bila ona – prvo što si ugledao

Dana pod brojem tim i tim na zgradi od stakla

Podsećala je na kraljicu pčela moguće

Uporna u mahanju, žuta od jutra i blata

S punim pravom svaku reč si upio

Uživljen u uskraćeni vir:

Tužila je gradske vlasti dok si spavao

Zbog ometanja rada nad sobom

Zatražila novu stolicu jer nema para –

U tome je poenta – za kupovinu inventara

Dosta joj je nasilja prismotre

Beskorisne organizovane humanosti

Usled koje je mokra išla peške po uraganu

Na zgradi od stakla nazvanom novembar

I pljuckala trave čitave noći sve do jutra

Kada si je saslušao.

U ovom gradu sve su tuge iste – ništa drugo

Nisi mogao da pomisliš – baš kao i sreća,

Samo se po besu razlikuje

Makar ova žena što liči ili jeste

Kraljica pčela.

*

Bolje vam je bez mene, sve moje ljubavi.

U najgorem, biće vam isto. Imajte strpljenja.

Čitajte Arijela kada vam se učini da nedostajem,

Uzajamno se gajite sa salatom onako kako je

Meni uspevala pita od bundeve – može svakom.

Vas, deco, volim suviše da bih vam bilo šta poručila,

Volite stalno, ne osuđujte, kako ste i do sada

Umeli da raskrinkate strahove

Pre nego što se preruše u plin, lepljivu traku i vrata

Naduvana kako to samo staklo zna krhko

Lomno s večnošću klobuka da se zavarava.

Dopustite da se smiri moja glava

U rerni koja vas je hranila umesto majke

Jer ja nisam ono u šta sam se zaljubila,

Nisi moj suprug, niste moja deca,

Obožavani! I stoga evo već bivši

Saputnici začaranih pčela.

Tako si upoznao Silviju.

Talenat ličnog iskaza

Iskrenosti testamenta.

Smelost napuštanja tuđih želja.

Odluku emigranta da prekine

Svaku vezu s nedoumicama.

Kada je sklonila glavu,

Zapevale su njene ruke

Usađene u travu, upletene u džempere,

Milujući kroz njegove vlasi, pore,

Sve žene sa kojima je vodio ljubav

Njen muž-dete prestravljen

Samo jednom lukom koju može voleti.

Ruke matice ponovo spretne u svom

Lavirintu ćelija gde se oduvek zna

Mesto svake tegle, otpalog dugmeta, stiha,

Sada mirno polažu melem na njegovu krivicu

Bistrim nagonom

Kupaju decu vešte

Da ne skvase im san.

I tako si poželeo da se nastaniš

U mestu Plat

Čuvenom po među i putovanjima

Diljem narodne pesme.

*

Sve si stekao plemenitošću

Neposedovanja.

Usvojili su te kuća, vrt, pas

I povrh svega komšija.

Skrasio si se tu sa sobom
Odvojenom za nemire
Pod krovom dovoljnog neba
Jednog ustuknulog crepa.

Možeš da koračaš slobodno jer ovde
Nema povratka, nema odlaženja.
Možeš divljinu da nazoveš usevom.
Oluju da oćutiš lepotom.
Možeš nikada da ne zavoliš zimu,
Kako si jednom poželeo,
Niti bilo kakav lažni značaj težine.

U ovom mestu gde ništa nije prestaro da se vine,
Premlado da gubi vreme u odrastanju,
Možeš da si gost i stanovnik dnevnog
Obnavljanja riznice netaknute doline,

Možeš da čuješ dubine u porodičnim

Pričama korenja, usađen, iznikao,

Zatalasan ili rešen čvrsto kao starac-hrast

Nepomičan s mislima lakšim od prašine

Okupan svetlošću iznad kišnih oblaka.

SADRŽAJ:

- POSVETA	1
- 22. SEPTEMBAR 2010.	3
- PAPUČE OD SEDAM MILJA	6
- ŽIVOT I ZDRAVLJE	10
- NA OTVORENOJ LINIJI	15
- NOVO MESTO	20
- NASLOVI	24
- JEDINICA	28
- CASA	36
- VAŠAR U ČISTOM VAZDUHU	40
- BAJKA O NARANDŽI SVEZNANJA	44
- DESTINACIJE	47
- ŠEN	51
- RETRO	56
- TOLIKO REČI ZA JEDAN PRIZOR KOJI SVE GOVORI	63

- PREDAJA GRADA	71
- <i>EL VIAJERO</i>	78

Marija Knežević je rođena u Beogradu, 1963. godine. Diplomirala je na grupi za Opštu književnost i teoriju književnosti, Filološkog fakulteta u Beogradu, 1989. godine. Magistrirala je na *Michigan State University (Michigan, USA)*, na grupi za Komparativnu književnost, 1999. godine.

Poeziju, eseje, prozu i prevode je objavivala u gotovo svim domaćim književnim glasilima, kao i u nekim američkim, kanadskim, španskim, poljskim i bugarskim časopisima. Zastupljena je u mnogim domaćim i stranim antologijama savremene srpske poezije i proze.

Objavila je sledeće knjige: *Hrana za pse* (roman u kratkim pričama, *Matica srpska*, Novi Sad, 1989), *Elegijski saveti Juliji* (poezija, *BIGZ*, Beograd, 1994), *Stvari za ličnu upotrebu* (poezija, *Prosveta*, Beograd, 1994), *Doba Salome* (poezija, *Prosveta*, Beograd, 1996), *Moje drugo ti* (poezija, *Vajat*, Beograd, 2001), *Querida* – elektronska prepiska sa Anikom Krstić iz bombardovanog Beograda (*Vajat*, Beograd, 2001), *Dvadeset pesama o ljubavi i jedna ljubavna* (poezija, *RAD*, Beograd, 2003), *Knjiga o nedostajanju* (eseji, *Nezavisna izdanja Slobodana Mašića*, Beograd, 2003), *Das Buch vom Fehlen* (izbor iz knjige eseja *Knjiga o nedostajanju*, *Wieser Verlag*, Wien, 2004, dvojezično izdanje), *Ekaterini* (roman, *Filip Višnjić*, Beograd, 2005), *In tactum* (poezija, *Povelja*, Kraljevo, 2005, nagrada *Đura Jakšić*, 2006), *Uličarke* (poezija, *RAD*, Beograd, 2007), *Knjiga utisaka* (kratki eseji, *Treći trg*, Beograd 2008), *Ekaterini* (*Czarne*, Poland, 2008, drugo izdanje knjige, na poljskom

jeziku), *Fabula rasa* (samostalno izdanje autorke, 2008), *Ekaterini* (*Wieser Verlag*, Klagenfurt, 2009, treće izdanje knjige, na nemačkom jeziku) i *Ulicznice* (*slowo/obraz terytoria*, Gdansk, drugo izdanje knjige, na poljskom jeziku).

Objavila je i knjigu prevoda izabranih pesama Čarlsa Simića, *Kasni sat* (*Otkrovenje*, Beograd, 2000).

Priča "Bez straha od promene", iz knjige *Fabula rasa*, predstavljaće Srbiju u antologiji *Best European Fiction 2012* (*Dakley Press, Illinois, USA*).

Ovo je primerak broj _____